

Ömer Lütfi METE ile Söyleşi

Türkiye Devlet Olmaktan Çıkıştır

Haçlı Seferleri'nin İsmi Değişti

2023- Birçok Türkiye manzarası resmediliyor ama ben ikisinin değerlendirmesini rica edeceğim öncelikle sizden. Bir tanesi ulusal medyadan yansıyan ve her şeyin iyi olduğu Türkiye... Diğeri ise hâkim olman medyadan yansıyan; küresel hâkimiyetin kıskacıdaki bir Türkiye... Siz nasıl bir Türkiye fotoğrafı görüyorsunuz?

Ö. L. Mete- İki Türkiye'de nerdeyse birbirine denk derecede uzak. Benim "yükseltile değerler medyası" dediğim medya, küresel sermayenin, küresel güçlerin olmasını istediği Türkiye'ye yönelik yayımlar yapıyor. Bu bir ideolojik yayındır ve asla objektif habercilik, dürüst yorum yansıtmaması değildir. Öbür tarafta iktidara muhalif şekilde konumlanmış, arkalarında yeterince sermaye desteği olmayan medya kuruluşlarının yansıttığı Türkiye ise, görünürde gerçeğe daha yakın bir tablo ortaya koyuyor ama o da muhalefet şehvetiyle eksikleri olabildiğince kötüleştiriyor. Burada soğukkanlı bir bakışla üçüncü bir Türkiye görmek gerekiyor. Bu üçüncü Türkiye, ne iktidarın ve yükseltile değer medyasının gördüğü veya gös- tertmek is-

tediği Türkiye'dir, ne de muhalefetin görüp, göstermek isteği Türkiye'dir. Esasen üçüncü Türkiye muazzam potansiyeline rağmen ekonomik kelepçelerle hızı kesilmiş fakat ekonominin makro dengeleri itibariyle, en azından mâli disiplin itibariyle olumlu çizgide giden bir Türkiye. Fakat bütün bunlar kapitalist dünya görüşüyle baktığımız zaman bir anlam ifade ediyor. Eleştirenlerin de, onaylayanların da esas sorunu görmediklerine inanıyorum. O da şudur: Sanki liberalizmle bütün Batı ülkeleri kurtulmuş da sıra Türkiye'ye gelmiş şeklindeki bir ön kabulden hareket ediyoruz. Kapitalizm, liberalizm gibi kavramlar esasen Haçlı Seferleri'nin değişik adlarıdır. Haçlı Seferleri İslâm'a karşı yapıldı ve sermaye oluştu-

ruldu, sonrasında bütün dünyaya karşı Haçlı Seferleri yapıldı. Afyon savaşı bir Haçlı Seferi'dir ama bu bir din savaşı değildir, Haçlı Seferleri'nin bir din savaşı olmadığı gibi... Batıda Hristiyan teolojisiyle ilgisi olmayan vahşi emperyalist saldırılarına, kutsallaştırmak için, Haçlı Seferi adını veriyordu. Aynı algılamaya bugün de devam ediyor. Ama bugün Batı uygarlığı kaçınılmaz ihtiyacı olan düşman konseptini Müslüman ile doldurmaya çalışıyor, fazladan bu tarafı var... Ama normalde bir din savaşı değil, bir hükümlanlık ve bir sömürü saldırısıdır. Bunun bir aşamadaki adı "neo-liberalizm"dir, en son adı "küreselleşme"dir. Bir ara "yeni dünya düzeni" de deniliyordu. Dolayısıyla bizim kaçır- dığımız nokta zannediyorum bu.

Şimdi kötü gidişi eleştirirken on tane doğru söylüyoruz, fakat "bunlara iyice çullanalım" diye 5 tane de tartışmalı iddia ortaya atıyoruz. Bu tartışmaları iddialar kof çıktığı zaman doğru söylediğimiz o on tane iddia da güme gidiyor. Bu, eleştiri tekniği açısından çok yanlış bir tavır... Türkiye bu yüzden de hakikati bulamıyor. Yani yererken de ölçsüz, överken de ölçsüz davranıyoruz. Ve bu bizim karakterimiz oldu maalesef...

2023- Peki sizin potansiyeli olduğunu söylediğiniz üçüncü Türkiye'nin vasıfları nelerdir, potansiyeli nelerdir?

Ö. L. Mete- Kitap okumaya başlayan bir Türkiye var yavaş yavaş. Medya gerçekleri çarpıtmak için vardır. Gerçekleri çarpıtan yükseltilem değer medyasının dışındaki medya da ideolojik. O da gerçekleri çarpıtıyor aslında. Ama kalıcı olan ve sâdece gerçeği sorgulayan yayınlar, kitaplardır. Bir toplum kitapla barışmadan diriliş yaşayamaz. Kitap okumayan bir toplumun gelişmesi, özgürleşmesi ve düşünceyle tanışması mümkün değildir. Medyada düşünce olmaz. Medya kapsül satar. Bu yüzden medya ile beslenen bir gençlik ya da kamuoyu bu ülke için bir şey vaat etmez. O yüzden böyle bir gelişme var. Dayanaklarımdan bir tanesi bu... Ayrıca bugün şer gibi görünen bazı uygulamalar yarın hayra dönüşebilir. Nedir bu? Örneğin bu sene YÖK ne yaptı 160 bin kişilik kontenjanı “barajı aşamadılar” diye doldurmadı. Yâni 160 bin kişi üniversite kapısından geri çevirdi. Bu zahirde son derece kötü ve kötü amaçlı bir davranıştır. Özel üniversiteleri de sıkıntıya sokan bir uygulama. Fakat böylece anlamsız, bir takım yüksek lise denilebilecek üniversitelerimizin kutsallaştırılması durumunun ortadan kalkacağını umuyorum. Biz de çocuğunu üniversiteye sokmak cennete sokmak gibi bir duygu hâline geldi. Bu çarpık anlayışının belki yıkılmasına vesile olur. Yâni bir genç üniversite mezunu oluyor ve aranmıyor. Bunca para, bunca emek neticesinde mezun olan insanlar işsiz... Bunun anlamı nedir? Bunu tabii örnek olması açısından söyledim. Göstergeler çok olumsuz bir tablo ortaya koyarken içinden yeni potansiyeller çıkabilir. Meselâ Türkiye, AB sürecinde, öyle görülüyor ki, önüne çekilen duvarları aşamayacak. Bu borsa için, bazıları için kara bir manzara olabilir belki ama Türkiye'nin yapması gereken bu hülyayı dondurmaktır. Bunun da ortaya çıkarttığı bir potansiyel olabilir.

Türkiye'deki Derin Amerika

2023- Sorularımın arasında vardı madem konu oraya geldi sorayım: Deniz bitti. Ne olacak?

Ö. L. Mete- “Madem bunca engel çıkartıyorsunuz, bizi hem reddetmiyorsunuz hem kabul etmiyorsunuz, ikili ve alçakça oynuyorsunuz, eşikte tutmaya gayret ediyorsunuz; bu olmaz! Hani bir imtiyazlı ortaklık falan geveliyorsunuz ya, gelin onu konuşa-

lım. Ama bu sefer benim taleplerimi konuşalım” diyecek bir irade Türkiye’de ortaya çıkacak olursa, çok iyi şeyler olur bence.

Meselâ, “Gümrük Birliği tek taraflı işleyecek. Ben gümrük koyacağım ama siz benim ürünlerime gümrük koyamayacaksınız” diyecek kadar güçlü bir şekilde oturabiliriz masaya. Asla Türkiye’yi tamamen dışlayamazlar. Eğer Amerika’yla ilişkilerini koparırsa bugün alırlar Türkiye’yi, hiçbir kriter aramazlar. Bence en çok Amerika’nın Truva atı olarak gireceği düşüncesinden dolayı Türkiye’yi reddediyorlar. Özellikle AB’nin kurucusu olan Almanya ve Fransa iplerin kendi ellerinden çıkacağına inanıyorlar. Merkezi otoritenin kendileri olmayacağını; Türkiye ve İngiltere’nin AB üstündeki Fransız ve Alman hegemonyasını kıracağını düşünüyorlar. Bu yüzden bana göre esas bize tahammülsüzlükleri; büyüktür, hazmedemeyiz falan söylemeleri birer bahane...

2023- Yazılarınızda da bahsettiğiniz Türkiye’deki derin Amerika’dan. Türkiye’deki bu derin Amerika kimdir? Varlığını neye dayandırır?

Ö. L. Mete- Türkiye’deki derin Amerika, NATO sayesinde özellikle CIA ve askerî istihbarat ile Türkiye’nin kalbine oturan Amerika’dır. NATO’nun patronunun Amerika olduğuna bugün itiraz eden var mı? Yok. İstikbâl vaat eden parlak bir askerinin NATO hakkında süizan sâhibi olması durumunda yükselmesi mümkün mü? Bazen kaza olabilir, o da çok iyi gizlemişse NATO hakkındaki fikirlerini, CIA hakkındaki fikirlerini... Amerika’nın samimiyetle Tür-

kiye’yi bir müttefik olarak görmediğini bir vasal gibi davranan adamlarıyla tanıştıktan sonra gören bu insanlar, bu durumun Türkiye için çaresizlikten başka bir açıklamasının olmadığını bilerek, bir şekilde kendi kariyerlerine dönüyorlar. Bir anlamda bu insanlar Türkiye’nin yükselen komutanları olmuyorlar, NATO’nun yükselen komutanları oluyorlar. Bunun bağımsızlıkla bir ilgisinin olması mümkün değil. O yüzden AB’nin askeri gerçekten siyasetin dışına itmek gibi bir amacı yoktur, daha ziyade askerinin son sözü söyleyen mercilerden biri olmasını mutlak sûretle engellemek istemektedirler. Çünkü nihayetinde NATO konsepti içinde askerinin siyaset üstündeki ağırlığını bugüne kadar hiçbir siyasî kadro aşamamıştır. Ülke adına son sözü söyleme bakımından... Niye aşamamıştır? Bu siyasilerin iktidar gücünü kullanmaktan aciz oluşlarıyla, çaplarıyla ilgili değildir. Çapları önemli bir sorundur ama ayrıca karşısındaki yapının eli uzundur. Kaldı ki bunların Amerika ile kavga edecek hâlleri de yoktur.

Hep söylediğim bir şey var, atanmışlar ile seçilmişlerin sicil amiri bu millet değil. Bu milletin bu memleketin mekanizmaları değil. Son tahlilde sicil dışardan geliyor. En muhafazakârı bile Amerika’daki Yahudi lobisinden icazet almayı siyaset yapmanın birinci şartı görmekte, Amerika’nın diğer odaklarından, lobilerinden sınıf geçmeyi önemsemektedir. Medya da zaten böyle yayınlara sık sık rastlamak mümkün. Amerika atanmışları ya da seçilmişleri çağırıyor, “benim vesayetim altında iktidara kim daha en uygundur” diye bir testten geçiriyor ve ona desteğini ve-

riyor. Düğmelerine basılan medya da rüzgârı oluşturmakla görevli olarak vazifesine başlıyor. Bu süreç ve yenden bağımsızlaşmak gerçekten kolay aşılır bir sorun değildir. Hatta karşılıklı bağımlılığa saygım var ama bizimki karşılıklı bağımlılık da değil. Aslında ABD’de bir numaralı küresel güç olarak eğer konumunu korumak istiyorsa, normalde ortaklar bulması gerekiyor vasallıklar değil. Yani Amerika’ya eyalet lâzım değil. Vasallıklarla bu coğrafyada Amerika kendi çıkarlarını koruyamaz! Gerçekten dengeli, karşılıklı bağımlılıkla bu mümkündür. Böyle bir pazarlıkta elbette Türkiye’nin kazanımları Amerika ile denk olamayacaktır. Ama koyduğu sermaye yüzde yirmi ise yüzde birlik bir ortaklığa da râzı olmamalıdır. Bir eyalet konumunda görünürsen sana yüzde bir bile vermeyebilirler, sadakalarla geçinirsin.

Bu nereden kaynaklanıyor? Bunun temelinde şu var, seçilmiş ve atanmışların yaranmak istediği güç, kendisine yaranmak isteyenleri istediği gibi kullanır. Sorun bundan ibaretir.

2023- Siz NATO konsepti içerisinde Amerika’nın derin yapılanmasının yerini tarif ederken sivil olduğunu iddia edenlerin de aynı olduğunu söylediniz. Peki, o zaman çözüm nasıl mümkün olacak?

Ö. L. Mete- Ben de Amerika olsam çok hassas bir coğrafyada iktidarı belirlemeye çalıştığım gibi muhalefeti de belirlemeye çalışırım. Fakat bu her şeyi Amerika belirliyor Türkiye’de demek değildir. Fakat Türkiye’de gerçeklerden halka dayanarak ikti-

dar olma hedefi kimse de yok. Türkiye’de rüzgârın kanatlarına binerek, konjonktürden faydalanarak iktidara geçmek var. Birilerinin kötü idaresi neticesinde öbürlerinin iktidara gelmesi var. Tabii ki böyle bu ortamda küresel manipülasyonlar da etkili olabilir. Hâlbuki Mustafa Kemal’in gücü nereden kaynaklanıyordu? Doğrudan hareketini halkla beraber yürütmüştü. Halkın gerçek kanaat önderleriyle beraber yürümüştü. Seçkinlerden oluşan bir oligarşik yapıyla mücadeleye girseydi, hele de ülkenin kurtulabileceğine inanan güçlü beyinler, güçlü kadrolar ona destek vermemiş olsaydı, netice alamayabilirdi. Halkın sonsuz fedakârlığına tevessül etti. Ve netekim halk bir ordu kurmasına yetecek imkânları yine üretti. Şimdi bir konjonktürel durumu iyi değerlendirerek iktidara gelen bir yapının da elbette tasarladığı bir şey vardır, işte duble yol yapacağım ya da bilmem ne yapacağım gibi... Ama artık birilerinin çok kötü götürdüğü sürecin cezasını kesmek için başkalarını getiriyor halk. Bir projeye bir tasarıya oy vermiyor...

2023- Biraz tepkisel davranıyor halk?

Ö. L. Mete- Biraz değil tamamen tepkisel davranıyor bence. Bu tepkisel sürecin sonunun geleceğini düşünüyorum ben. Belki çok parçalı bir muhalefet süreciyle karşılaşacağız. Bu anlamda Türkiye’nin gerçekleştirmesi gereken en önemli süreç de bence siyasî ortaklığı becerebilmesidir. Bazen nüanslarla, bazen or-

ta büyüklükteki farklarla birbirinden ayrılan siyasî partilerin bir araya gelip, tek başına iktidardan beklenebilecek kadar uyumlu bir iktidar süreci oluşturmaları, bizim geçmemiz gereken önemli bir sınavdır. Bu bir olgunluk aşamasıdır. Bu şunun için önemli; Türkiye’nin bugünkü şartlarında tek başına iktidar bir despot iktidar oluyor her halükârda. Paylaşılan bakanlıklar ortak bir fikir geliştirmeye değil, liderin mutlak otoritesinin gerektirdiği emirleri yerine getirmeye yönelik icraatlar yapabiliyorlar. Bunun bir kabine olmasının anlamı yoktur. Bunun sultanlıktan farkı da yoktur. Nitekim sesi aykırı çıkan hep kapı dışarı edilmiştir. Tek başına iktidar Türkiye şartlarında hep örtülü faşizm olmaktadır. Bugün en az örtülü faşizm olan örneği ANAP iktidarıdır. Gerçekten dört eğilimin üzerine oturduğu için bu eğilimler birbirini iyi kötü dengelemiştir. Ayrıca bu dengeyi sağlayacak çapta bir lider de vardı. İcraatlarını vs. beğenmeyebilirsiniz ama çapı tartışılmaz, şimdiki figürlere kıyasla baktığınız zaman. Böyle bir model olmadığımıza göre, iktidar eğilimleri harman edip yeni bir birleşim meydana getirmeyi beceremediğine göre, küçük nehirler yerlerine akacaklar. Ama 99 yılındaki hükümet gibi de birbirleriyle imtizaç etmesi imkânsız kadroların koalisyon ortaklığında toplanması verimli olmuyor. Aslında oradaki sorun, Başbakan’ın liderlik çapı ve dirayeti- nin üç ayrı partinin ayrı fikirlerini koruyarak ortak bileşke noktalarını bulup, iktidarı yürütecek kıvamda olmamasıydı. Bugün artık bunu bulmak zorundayız. Aksi takdirde devlet, bir kısmının iktidar değişimiyle fethedildiği ya da kaybedildiği bir aşiretler karması hâline geliyor. Ciddi bir koalisyon kültürü Türkiye’de takım olma ahlâkını ve birikimi de üretebilir her alanda.

İslâm Devlete Tâlib Değildir

2023- Sayın Cumhurbaşkanı’nın ve ardından Sayın Büyükanıt’ın açıklamalarıyla gündeme gelen “yükseltilecek değer medyası” olarak tanımladığımız organların da sıcak tuttuğu bir irtica-laiklik karması son ayların gündemini belirliyor. Cidden Türkiye’nin böyle bir sorunu var mı? Yoksa Türkiye’deki siyaset üretici zihniyet yeni bir şey bulamıyor, ezberini söyleyip bunun üstünden siyaset yapma kolaylığına mı gidiyor?

Ö. L. Mete- Şimdi tabii, bir tarafta siyasette dinî duyguların rolünü inkâr edemeyiz. Bu ülkenin insanları, özellikle 12 Eylül sonrasında, dünyada ve Türkiye’de yaşanan olayların geliştirdiği siyasal İslâm’ı bir seçenek olarak masanın üzerinde bulma ortamına sürüklendi. Bu, daha yüksek oranda dinî duyguların siyasî partileri etkilemesine yol açtı. Siyasal İslâm dalgası Türkiye’de Refah Partisi’yle beraber siyasetin önemli bir belirleyeni oldu. Bu noktadan önce bir kısım insanımız Refah Partisi sürecinde önce başka partilere oy verebiliyorlardı; milliyetçi muhafazakâr, liberal olarak adlandırılabilirler. Fakat yaratılan hayal kırıklıkları sebebiyle siyasal İslâm merkeze doğru geldi. Bunda başka bir etken de vardı zaten vatan-
daşın çoğu sağ görüşlüydü. Ayrıca sol görüşlü insanların çoğalmadığını da biliyoruz. Türkiye’de solun oylarının bugün yüzde yirmilere inmesi büyük ölçüde siyasî bir olay değil, sosyal bir olgudur. Merkez sağ partilerin iktidara gelmesi fakat bir ilerleme olmaması, siyasal İslâm’a yönelmeyi artırdı. Sonra da Sayın Erdoğan’ın şiiir söylediği için hapse girmesi, sanki bir senaryo gibi... Bana göre bu, siyasal İslâm’ın tasfiye edilmesi sürecidir. Türkiye’deki laik çevrelerin iddia ettikleri gibi “bunların siyasal İslâm projesi devam ediyor fakat bunlar takiye yapıyorlar” değil. Böyle takiye olmaz! Buna ancak saf İslâmcılar inanır. Yani çok az bir zümre, “bunlar siyasal İslâmcılardır ama bugün vaziyeti böyle idare ediyor” diyebilir. Bunun söylenebilmesi için kafanın çok küt olması lâzım. Dediğim gibi siyasî iktidarın her şeyi doğru yapmadığı söylenbilir buna hiçbir itirazım yok. Ama bugün AKP’nin siyasal İslâm’ın bağlı olduğunu söylemek cinayettir. Aksine bu kadro siyasal İslâm’ın tasfiye kadrosudur. Küresel anlamda belki değil ama Türkiye’de siyasal İslâm’ın tasfiyesi projesidir AKP.

2023- Nasıl bir tasfiye projesidir?

Ö. L. Mete- Küreselleşme, özelleştirme ya da AB konusunda siya-

sal İslâm’ın söylemlerinin hiçbirine itibar edilmediği meydandır. İşte Erbakan’ın temsil ettiği siyasal İslâm akımının AB hakkında, özelleştirme hakkında, küreselleşme hakkında söyledikleri bellidir. Bu üç alanda bugünkü iktidarın herhangi bir liberal iktidardan hiç farkı var mı? Hatta onlardan daha radikal, daha ileri... Hiçbir liberal iktidar Türk Telekom’u bir Arap şirketine, muhtemelen arkasında İngiltere’nin olduğu bir Arap şirketine satamazdı, satmazdı. Bunun yapabilmek için siyasal İslâmcı olmamak, hatta onun bütün değerlerini inkâr vardır. Bu bilincinde midirler? Bunun bilincinde olmayabilirler. “Bizim iktidarımız o kadar hayırlıdır ki bu gibi tavizler önemli değildir” diye düşünebilirler.

Bu nedenle laik-dinci çatışmasına yaslanmak, bence CHP’nin yüzde 20’lik kesimin oylarını alabilmek, tutabilmek adına yaptığı bir şeydir. Eğer Sayın Baykal bir parça iktidara tâlip olsaydı; Türkiye’de dindar kesimin sıkıntılarını çözmeye tâlip oldu. Bunun siyasal İslâmcı ya da başka bir zümre tarafından istismar edilmesini önerdi. Sayın Baykal açısından bu istismar değil, demokratlık olurdu. İstismar olursa da bir de o istismar etsin varsın. Herkes ediyor...

Askerin ve Cumhurbaşkanı’nın söylediklerini değerlendirmek icap ederse; bence de bu ülkede bir irti-

ca vardır. Bu irtica bölücü tehdit kadar yalancıdır. Bölücü tehdidin de ben birilerinin siyasetin merkezinde durabilmesi için abartıldığı düşüncesindeyim. Çok ciddi anlamda bir ayrılıkçı eğilim Türkiye’de belirmiş olsa bile Türkiye bölünemez. Türkiye’nin bölünmesi için dünyanın bir araya gelmesi gerekir. Türkiye, dünyanın en büyük ordularından birine sâhiptir. Bölünemez, bizim ordumuz “uğraşmayalım, burayı kesip atalım” derse ancak bölünebilir ya da batıdaki insanlarımız böyle düşünürse Türkiye bölünebilir. Bu anlamda bölücülükten ve irticadan tehdidinden bahsetmeyi çok anlamsız görüyorum. “İrtica yok” demiyorum. “Türkiye’yi bölmek isteyenler yok” demiyorum. Ama Türki-

ye Cumhuriyeti’nin yetkilileri bölünme tehlikesinden bahsedemez! Terör vardır. “Kürt sorunu” da yoktur sâdece terör vardır. Bunları zaten devlet olmaktan çıktığımız için söyledik. “Kürt sorunu” dedik. Tecrübeli devlet adamları korkunç gaflar yaptı. Bir anlamda bölücülüğü devlet yaptı. Bana göre bölücülüğün adını etmek bölücülük yapmaktır. Bu hâlen eminim çok basit bir tehdittir. Ama irtica da ondan daha basit bir tehdittir.

Elbette Türkiye’de şeriat devleti kurmak isteyen ama hangi fıkha göre şeriata devleti kuracağını bilmeyen birtakım adamlar vardır. Şahsen ben bir Müslüman olarak İslâmî değerlerin mevcut yaşama sistemi içinde de saygı görmesini arzu ederim. Ama Allah’ın İslâmiyet’i bir dünya düzeni, bir devlet çarkı kurmak için gönderdiğine inanmam. Bu İslâm’ı küçültür, başka bir işe yaramaz. İslâm, bir devlete tâlip değildir. İslâm, dünyaya tâliptir hatta kâinata tâliptir, insana tâliptir. Her durumda devlet zulüm yapmaya mahkûmdur. Devletin iyisi az zulüm yapandır. Yani mutlak âdalet uygulayan bir devlet olamaz. Hele bugünün şartlarında hiç olamaz. Öyleyse İslâm yeryüzüne kısmen iyilik kısmen de zulüm getiren bir siyasî yapılanmaya, yani devlete niye tâlip olsun.

İslâm kitleye tâliptir. Bütün insanlara tâliptir. Yani İslâm’a göre bir kısım insanlar hidayete ermiştir, bir kı-

sım insanlar ise İslâm'ı beklemektedir. İslâm, savaşmak için gelmiş değildir. İslâm kendisiyle savaşanlarla savaşır. Müslüman'ın düşmanı yoktur; hiç yoktur! Müslüman'a düşmanlık yapanlar vardır. Müslüman kimseyi düşman olarak görmez. Herkes her an hidayete erebilir, Allah'ın kuldür, insandır. Bu sebeple de makbuldür, mübarektir. Bu bakış açısıyla akli başında bir Müslüman'ın laiklikten şikâyet etmesinin hiçbir mantığı yoktur. "Acaba birileri marjinal kökten-dinciye ihtiyaç duyuyor da özellikle Müslümanların bazı duyarlılık alanlarını körüklemek için onların üzerine mi gidiliyor" diye de soruyorum kendi kendime. "Türkiye'nin de kökten-dinciye ihtiyacı var, onula uğraşalım" diye düşünenler mi var acaba? Niçin? "Kendi değerlerimizin eskimezliğini kanıtlanmak üzere sürekli birilerini dövelim, güç gösterisi yapalım" diye. Bu küçük bir anlayış... İmparatorluklar kurmuş, yönetmiş, 72 milleti idare etmiş bir ülkenin, bir toplumun devleti küçük olamaz. Ben daha doğrusu devletin ortadan kalktığını söyleyip duruyorum zaten.

Devlet Olmaktan Çıktık

2023- Devlet olmaktan neden çıktık? Yeniden devlet olmak için ne yapmak lâzım?

Ö. L. Mete- Her ülkenin olduğu Türkiye'nin hayati kararlar vereceği dönemler olmuştur. Meselâ bunlardan bir tanesi Abdullah Öcalan'ın teslim edilmesi ve bu esnada neler yapacağımızdır. Bir akıl der ki, "yahu durun bu adamı bize niye teslim ediyorlar, burada ne gibi bir tuzak olabilir, bunu almayalım." Bir başkası der ki, "bunu özel alalım". Bir başkası, "bunu bazı şartlarda alalım." Bir başkası da, "bunu alalım da sonrasını düşünelim" der. Bu ve benzeri birçok söz söyleyen olmuştur. Peki, son sözü kim söyleyecek? Burada son sözü Başbakan Ecevit mi söylemiştir? Ben onun söylemediğinden eminim. Dış bir güç son sözü söyleyenlerden birisidir. İçerideki başka odaklar da son sözün söylenmesinde fikir beyan etmiştir. Bir düşünün, bir konudaki değişik görüşlerin ortaklaştırılmadığı ya da iki ayrı görüş üstünde bir uzlaşmanın sağlandığı bir ortam söz konusu: Oturumun yöneticisi kim? Başbakan mı, Cumhurbaşkanı mı, Genelkurmay Başka-

nı mı? Son sözü kim söyleyecek? Seçilmiş siyasetçi mi, atanmış siyasetçi mi -Cumhurbaşkanı'nı atanmış siyasetçi olarak değerlendiriyorum- ya da asker mi söyleyecek? Bu son sözün kim tarafından söyleneceği kurala bağlanmış değildir. Bu muğlakta... Bu sözü Cumhurbaşkanı'nın söylemesi hak değil. Hukuken bu mümkün değil. Bu sözü Başbakan'ın söylemesi de fiilen mümkün değil. Türkiye ülke çıkarları açısından hayati meselelerde son sözü söyleyecek makamın olmadığı bir ülkedir.

2023- Asker de mi söylemedi?

Ö. L. Mete- Askerin de söylemesi hukuken müsait değil. Dolayısıyla, meşru bir yönetim hiyerarşisi Türkiye'de yok. Bir devletin devlet olması için, hiç değilse meşru, tanınmış, tanımlanmış bir hiyerarşisinin olması gerekir. Bir ülkenin işleyen bir hiyerarşisi olması lâzım, işleyen bir hiyerarşisi yoktur Türkiye'nin. Türkiye'de devlet o yüzden devlet değildir. İsmet Paşa zamanına kadar son sözü söyleyen belli idi. Ama ondan sonra son sözü kim söylemiş belli değildir. Cumhurbaşkanı mı, siyasetler mi, asker mi, ya da yabancı efendiler mi? Türkiye adına yabancı efendilerin son sözü söylediği çok yer olmuştur. Bir ara inceledim, 1946'dan sonra bütün etraflı meselelerde Amerika'nın arzuladığını yapmış; asker olsun, sağcı olsun, solcu olsun bütün iktidarlar. Bir tanesi istisnadır o da Kıbrıs Barış Harekâtı değil, Ecevit'in haşhaşı serbest bırakmasıdır. Amerika'nın muhalefetine rağmen yapılmış bir iştir. O da Ece-

vit'in kolayca kafasının kopartılmasına yol açmıştır. Yani devleti; meşru, tanınmış, benimsenmiş, işleyebilen bir hiyerarşisi yapı olarak tanımlarsak; Türkiye ülke adına ihtilaflar uzlaşmaya çeviremediğinde son sözü kararlılıkla söyleyebilecek bir makamın, hukuken ya da fiilen bulunmadığı bir ülkedir. Bu Türkiye'yi eyalet konumunda kalmaya mahkûm bırakmıştır. O çok kutsadıkları 61 Anayasası da böyledir, 1982 Anayasası da böyledir. Türkiye'deki kuvvetler ayrılığını biz kuvvetsizliğe dönüştürdük. Kuvvetlerin ayrılığı, kuvvetlerin ayrı telden çalmasını gerektiren bir durum değildir. Kuvvetlerin birbirini dengelemesi ve denetlenmesi anlamında bir değeri vardır bunun.

Bir Devletin Sırları Olması Lâzım

2023- Peki yeniden devlet olmak için böyle bir mekanizmayı kurmak yeterli mi?

Ö. L. Mete- Bu en temel özelliktir. Bir devletin devlet olma özelliklerinden bir tanesi de kendisinden başka her yere mahrem olan yapılarının ve kurumlarının olmasıdır. Gerek siyasi, gerek ileri teknoloji ile izlemeye kapatılmış mahrem yerlerinin olması gerekmektedir. Yani, sırları olması lâzım bir devletin. Dünyanın bilmediği sırları olması lâzım... Bu sırları oluşturacak yer neresidir? Oluşturulduysa bunları koruyacak yer neresidir? "Derin devlet" diye adlandırılan -istihbarat mı, özel harp mi dersiniz ne dersiniz deyin buna- yapı, milletin

içindeki herhangi birilerinin üzerine doğru giden değil, milletin üstüne gelen fırladıklarla mücadeleyi kendisini göstermeden yapabilen yapılardır. Bu, vücudumuzdaki bir bağışıklık sistemi gibi olmalıdır. Bir sürü mikrop-ları alırız, aldığımızı görmeyiz ama o sistem o mikropu yok eder. Biz nasıl yok ettiğini de görmeyiz. Devletin bağışıklık sistemi derin devlettir. Ama bizim böyle bir yapımız yoktur. Derin devlet yapısı şunu gerektirir. İdeolojik kaygı hiç taşımaz, memleketin beka sorunu ile ilgilenir. Rejim derdi yoktur, rejim nihayetinde elbisedir. “Gerekirse içinde ceset olsun ama rejimimiz değişmesin” demez. Atatürkçülerin ve laikçilerin kaçırdıkları temel hakikatlerden biri de budur. Onlar öyle bir izlenim veriyorlar ki, “devletimiz eğer bu elbiseyi çıkaracaksa yıkılsın”. Hâlbuki ben bir Müslüman olarak devletimizin gerektiğinde, yani yıkılmayla karşı karşıya, dinini inkâr ruhsatına dahi sâhip olduğuna inanıyorum. Eğer bekası tehdit altında ise milletin yüzde doksan dokuz Müslüman olan bir devlet, “ya biz Müslüman değiliz bundan sonra” diyebilir. Bekası ancak bunu söylemesi ile kurtulacaksa, bunu söyleyebilir. Niye? Birey olarak ben, birisi “seni öldüreceğim, ben Müslüman değilim de” derse, ben “Müslüman değilim” diyebiliyor muyum? Bu ruhsat bana verilmiş mi? Bu azimet değildir, büyüklük göstermek değildir ama buna beşerin ruhsatı var. Devlette böyle bir şeydir. Önce can gelir. Canı korumak için dinî inancımı inkâr edebilir. O yüzden bir devletin bekası ile

rejimini eşdeğer tutmak kadar büyük bir delâlet yoktur. Devletin en azından beka ile rejimi denk tutmaması lâzım. Rejimin önemli olabilir, hatta rejimin değişmesi senin bekanla ilgili olabilir, buna da bir itirazım yok. Yani rejimin bozulması, sarsılması beka tehdidi doğurabilir. Ama bizim komünist olmamız hâlinde bugünkü sorunların hepsinin ortadan kalkması söz konusu ise, varsın komünist olalım. Önce devletimizi koruyalım, sonra onun yanlışlarını düzeltiriz. Şimdi Bosna’da kötü bir devlet dahi olsaydı o mezalim yaşanmazdı. En azından süreç o ölçekte acı geçmezdi. Devlet tecrübesi açısından en büyük bir birikime sâhip olması gereken Türk milletinin yöneticilerinin böyle birikimden mahrum olmalarını anlayabiliyor değilim. Bunun açıklaması şu olsa gerektir: Bu insanlara ruhsal yapıları itibarıyla dışarıdan birilerinin devlet adamı muamelesi yapması ya da üst düzey devlet görevlisi muamelesi yapması yetiyor.

2023- Yani devlet törende gerek.

Ö. L. Mete- Evet, böyle bir şeyle tatmin oluyorlar. Bu yetiyor demek ki, bir takım kişilerin bazı makamlarda huzur içinde oturabilmelerine... Kendilerine dikte edilen şeylere aldırmadan devleti temsil ediyor iddiasında bulunmalarına...

Derin Devlet Yok, Derin Çeteler Var

2023- Peki Türkiye’de herkesin araştırdığı ve bir sürü hâdiseden so-

rumlu tutuğu “derin devlet” adlı yapı neyin nesî?

Ö. L. Mete- Onlar derin çetelerdir. Ben, derin devlet olduğuna inanmıyorum. Süleyman Demirel’in dediği “Devlet zaafa düştüğü zaman ortaya çıkan şey derin devlettir” ifadesini doğru bulmuyorum. Bu kadar gayri-aklı bir yaklaşım zor bulunur. Devletin zaafa düşmemesi için var olan yapı, devlet zaafa düştükten sonra devreye girse ne olur, girmese ne olur... Onun adı Kuvayı Milliye’dir. O başka bir şeydir. Derin devlete rağmen devlet zaafa düşerse, Kuvayı Milliye devreye girer. Derin devlet devletin zaafa düşmemesi için vardır. Derin devlet, devletin zaafa düşmesini engelleyemediği için zaafa düşmüş demektir zaten. Derin devlet olmadığı için ya da derin devlet parçalara bölündüğü için, bugün Türkiye’de derin devlet yoktur, derin çeteler vardır. Ülkenin rejimi adına olabilir, kendilerini yönetenlerin çıkarları adına olabilir, suyun başını tutma adına olabilir, bir şekilde bu oluşumlar kullanılmış. Bunları kullananlar yabancılar da olabilir. Gizli servisler bunları bir şekilde manipüle edebilirler... Diyelim ki sen MİT müsteşarısın ben de MOSSAD başkanım. O kadar iç içeyiz ki, birbirimizle o kadar birlikte iş yapıyoruz ki, ben sana bilgi veriyorum, sen bana bilgi veriyorsun. Tabii aptal değiliz, kendimizi kurnaz sayıyoruz. Meselâ ben masaya, “filan adam beş yüz bin kişilik İslâmî Cihad örgütü kurmayı tasarladı” şeklinde bir bilgi getiriyorum ve bunu da çok ciddi belgelerle destekliyorum. Sen de belgelere bakıyor ve ardından gazetelere servis yapmaya başlıyorsun. Ne oluyor? “Büyük tehlike” diye başlıklar atılıyor. Tamamen senaryo yazıyorum tabii, ama bunların olup olmadığını bilmiyoruz biz. Gizli servislerin bağr-saklarımıza kadar girdiği şüphe götürmez. Ülkenin mahremi yok. Ülkenin her yeri şeffaflaştırılmış. Her yeri devletin şeffaf olur mu? Bizim devletimiz şeffaf da değil çiplak.

2023- Bir ülkenin millî bir hedefi olmalı ki, derin devlet siyaset bu hedefe ulaşmak için faaliyet içerisinde bulunsunlar. Türkiye’nin böyle bir hedefi var mı?

Ö. L. Mete- Var.

2023- Nedir o?

Ö. L. Mete- Türkiye’nin sınırlarını korumak.

Batı, Türkiye'nin Badigartlığına Makhûmdur

2023- "Yurtta sulh cihanda sulh" yâni?

Ö. L. Mete- "Yurtta sulh cihanda sulh"u şöyle okuyabilirsiniz; Ben her yurdunda sulh istiyorum ama cihanda sulh yoksa, yurtta sulh yoktur. Dolayısıyla ben dünyanın her yerine karışırım. Dolayısıyla ben dünyanın her yerinde sulha tâlibim. Bunu böyle anlayabilirsiniz. Atatürk'ün vizyonu bunu gerektirir ayrıca. Nitekim öyle yapmıştır. Afganistan'dan Moldova'ya kadar her yere kulak, göz dikmeye çalışmıştır. Bir de bunu şöyle anlayabiliriz: Beni sokmayan yılan bin yıl yaşasın. İsmet Paşa ve sonraki yapı bu düşüncededir. "Beni sokmasın" dediğin yılan bin yıl değil, 10 yıl sonra seni sokmaya başlar. Mesele budur. Ama bizim devletimiz bu sınırların içinde kalalım düşüncesinde hareket etmiştir. Bu Osmanlı'nın kadim kaygısıdır. Osmanlı çekilirken, her toprak kaybediştir, "bu son olsun" duygusundadır. Biz hâlâ bu kompleksteyiz. Atatürk, "bu son olsun" dediği yeri kurtardıktan sonra "Hatay" demiştir. Türkiye'nin Atatürk'ün ölümünden sonra takip edeceği tek politika budur. Tek politika, Kerkük ve Musul'dur. Musul birinci hedefti. Petrol için de demiyorum ben bunu, bugünkü fitnenin ortadan kalkması için bile bu yeterli. O zaman plebisit isteyecek kadar bölgede Türk ağırlığı vardı. İngilizler bunu bildikleri için râzı olmadılar plebisite. Kerkük ve Musul'da Türkmen unsurunu korumak birinci dava olmalıydı. Fakat onların örgütlenmesine destek olunmamıştır. Atatürk'ün ölümünden sonra bu politika devam ettirilmemiştir. İsmet Paşa'nın ölümüyle de Sevr başlamıştır. Ha patronluk İngiltere'den Amerika'ya geçmiştir. Bu Sevr uygulaması o gün de ilkeldi, bugün de hâlen çok ilkeldir; Batı çıkarları açısından. O yüzden çok gerçekçi bir Sevr projesi olduğunu düşünmüyorum. Sevr tehdidi ile Türkiye, ehlileştirilmiş köpek durumuna maalesef düşürülmek istenmiştir. Çünkü Batı, Türkiye'nin çevresindeki Batı çıkarlarına badigartlık yapmasına mahkûmdur. Türkiye

bunu hakikatten karşılıklı bir çıkar dengesi içerisinde yapabilir. Batı emperyalizminin, "burası benim malımdır istediğim zaman alırım, sana da istediğim kadar pay bırakırım" yaklaşımına karşılık Türkiye'nin, "Gezege'nin bütün nimetleri, bütün insanlığın ortak malıdır. Bunun mümkün olduğunca hakkaniyet içerisinde bölüşülmesi lâzımdır" yaklaşımı geliştirebilir. Bu yeni bir bakış tarzıdır. Bu Türkiye'yi yeni bir imparatorluk yapar. Türkiye'nin tek gücü kültüründedir.

2023- Hâlen yaşıyor mu?

Ö. L. Mete- Bu kültür devraldığı kültürdür. Batı'ya kaçınmış aydınlarımızın bilmediği ama Anadolu'da her halükârda yaşayan bir kültür vardır. Bizde hakkaniyet olmamıştır. Çok feci şekilde dejenere olmuş insanımız ama nihâ tahlilde hakkaniyet kültürüne tekrar dönebilmemiz çok zor değildir. Samimiyetle âdil olmaya niyetlenen bir iktidar gelsin, Türk toplumu yozlaştırılmışlıktan geriye çok çabuk döndürülebilir. Fakat herkesin derdi cebini doldurmak, çevresindeki insanları zengin etmek... Türk toplumu böyle insanlar gördüğü zaman soğuyor. Bu, ahlâksızlığı kolaylaştıran bir süreç... Her düşünceden, ideolojiden insanın bulunduğu her yerde yolsuzluk yapıldığı zannı, düşüncesi ya da gözlemi insanların ahlâki duyarlılıklarını köreltiyor. Hakikaten âdil davranmaya çalışsan, bu ülkedeki nimetleri Türkiye'nin her kesimine âdil bir şekilde bölüştüren, bunu aşkla isteyen bir iktidar geldiği zaman; Türki-

ye'nin ahlâki düzelmesi çok kısa bir sürede gerçekleşebilir.

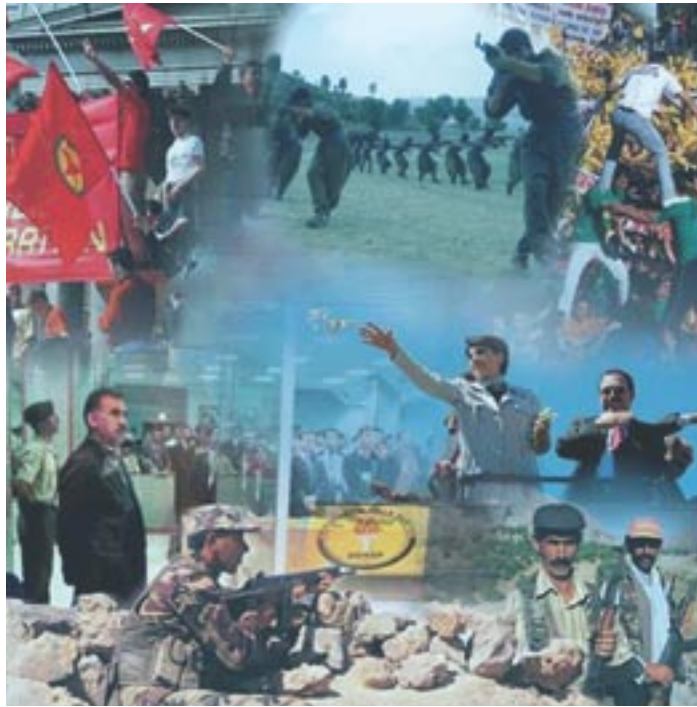
2023- Ulus devlet tehlikede. Bunun en önemli göstergelerinden bir tanesi de Kürt meselesi olarak tarif edilen gelişmeler olarak söyleniyor. Bunu nasıl telâkki ediyorsunuz?

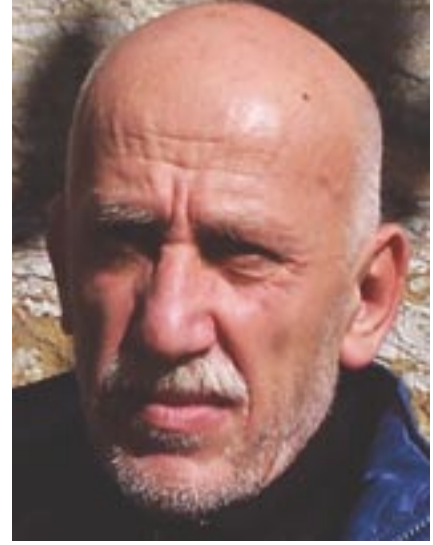
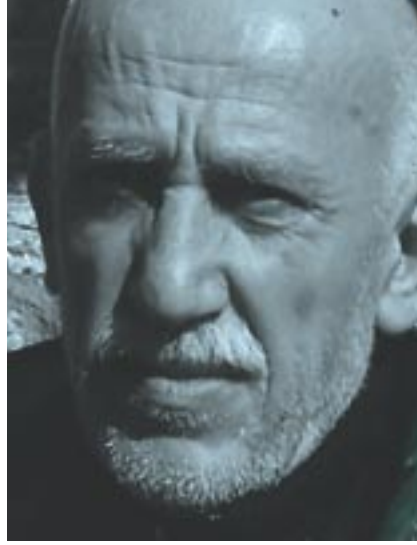
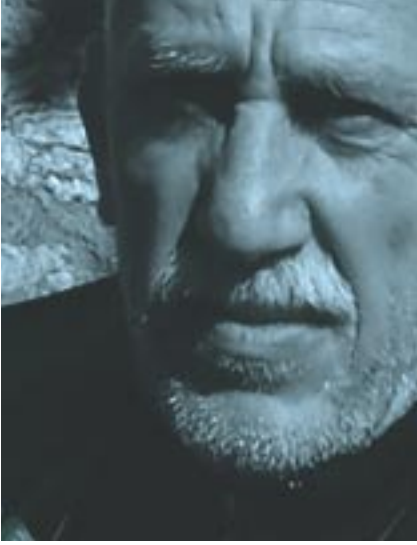
Ö. L. Mete- Ben konuyu "Kürt meselesi" olarak düşünmüyorum. "Kürtçülük meselesi" olabilir bu, "Kürt ırkçılığı" meselesi vardır. İrkçilik her zaman bir meseledir. Bu Türk ırkçılığı da olsa Türkmen ırkçılığı da olsa aynı derecede meseledir. Bunun ne kadar etkili olacağını şu anda bilemiyoruz. Ama Kürt ırkçılığı Türkiye'de çok prim yapmayacaktır. Ama yarın yapabilir. Eğer tahrik ederseniz, kızıştırırsanız, ayırıştırırsanız; karşı tarafın ya da dış güçlerin tertiplendiği oyunları bozamazsınız... Siz de o insanlara farklı bir olgunun unsurları gibi bakarsanız sürekli, kaçınılmaz bir biçimde ırkçılığı patlatırsınız. Terör ise daima uluslararası gizli servislerin kucağında olan bir olgudur. Dolayısıyla bununla, 20. yüzyılda olduğu gibi, 21. yüzyılda da daha büyük sorunlar yaşanacağı açıktır. Herkes yaşayacaktır. Maşayı kullananlarla mücadele etmeyi öne almamız lâzım. Teröristle mücadele etmenin yanında kullanıcılarla da mücadele etmeliyiz. Biz teröristlerle mücadelede iyiyiz. Özellikle dağdaki teröristle mücadelede iyiyiz. Ama dağdaki teröristi yönlendiren iradeyi seyrediyoruz. Ona karşı bir yaptırımımız yok. Ayağına basamıyoruz. Onun için teröristle Kürt'ü birbirinden ayırmamız lâzım ve hem teröristle hem de onu kullananlarla mücadele etmeliyiz.

Türkiye Bir Projenin Adıdır

2023- Avrupa Birliği süreci ABD'nin Irak'ı işgali sonrasında yaşanan gelişmeler konuyu farklı bir boyuta taşımadı mı? Bunun önünü almak mümkün mü ve nasıl alınır?

Ö. L. Mete- Bunun önünü almak mümkün. Devletin, suçu kanıtlanmış olan ile zanlıyı ve bölge insanını birbirinden ayırma duyarlılığını çok kararlı bir şekilde sürdür-

mesi lâzım. Zanlıya, şüpheliye asla suçlu muamelesi yapılamaz. Kürt, Kürt olduğu için şaibeli sayılmamalıdır. Terörün ve Barzani yan- daşı aşiret liderlerinin kirliliği önlenmelidir. Aşiret yapısı ile mücadele edilmelidir. Ayrıca bölgede yalnızca Kürtlerin bulunduğu yapılar olmaktan çıkartılarak homojen bir şekle kavuşturulmalıdır. Bunun birçok yolu bulunabilir. Yeni şehirler kurulmalıdır. Bu şehirler dışarıdan göç almalıdır. Bölge dışından, hatta ülke dışından... Türkiye bir projenin adıdır. Bu proje şudur; Dünyaya adaleti telkin projesi, dünyaya hakkaniyeti telkin projesi... İnsan haklarını istismar değil, tahakkuk ettirme projesi... Bunu için meselâ yeryüzünün acı çeken yoksul insanlarından, Somali'den göçmen alınmalıdır. Bu, "ben sadece bin yıldır birlikte yaşadığım Kürtleri değil, ben bütün dünyayı kucaklayan bir yapıyı" demektir. Tabii ki masa başında bunun gibi yapılması gereken bir sürü iş vardır. Fakat bu projelerin tamamı şeffaf olarak uygulanmaz. Ben bir asimilasyondan söz ediyor değilim. Kürt kardeşlerimizin şunu anlamasını sağlamamız gerekiyor. Asla hiçbir güç ikinci bir resmî dil olmasını Türkiye'de sağlayamayacaktır. Kimsenin ne konuştuğuna bakmayız. Öğrenmek isteyen kendi imkânlarıyla öğrenir. Konuşur, yazar ama bu ülkede bir tane resmî dil vardır. Bu Türkçedir. Siz Türkiye'de, Belçika'daki gibi Valon-Flaman ayrımlı ortak iki ulusun devleti hayaliden vazgeçin. Aşağıda bir Kürdistan kuruldu mu, bağımsız oldu mu? Olabilir, siz Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin vatandaşlarıdır. Batımızda da bir Yunanistan var, bir ulus devlettir. Bizde de Rumlar vardı. Gittiler ama gitmese-

lerdi kalabilirlerdi. Siz onlardan farklı olarak azınlık da değilsiniz. O ülkenin kendi halkını ulus sayması, sizin de kendinizi o ulustan saymanız, bu ülkenin ortağı olmanızı mümkün kılmaz. Fakat bunlar Avrupa Birliği süreci ile olmaz. Biz Avrupa Birliği sürecinde yerel idarelerin bir nevi federasyon hâline dönüşmesini önleyemedik. Eyalet valisi gibi davranıyor Diyarbakır Belediye Başkanı ve bunu da resmen ifade edebiliyor.

Dolayısıyla bu mevzuatın tamamını çöplüğe atıp yeni bir mevzuat yapmamız gerekir. Bizim bölgeyi özel iktisadî alanlar olarak yeniden plânlamamız lâzım. Bölgenin özelliklerine göre bu plânlama yapılabilir. Bizim, "burayı kaybedebiliriz" gibi aptalca, sapıkça bir kaygıdan dolayı bölgeye yatırım yapmaktan kaçır bir hâlimiz var. GAP'ı tamamlamamız lâzım. GAP'dan Doğu Karadeniz'e hızlı ulaşımı sağlayacak tren yolu ya da otoyol kurmamız lâzım. Karadeniz'e yapılacak yeni bir limanla da Rusya'ya, Avrupa'ya GAP'da üretilen ürünün pazarlamasını sağlamamız lâzım. Şimdi GAP'ı kiraya versek İsrail'e, bu yatırımların hepsini yapar. Biz GAP'ı kurarken bu entegrasyonu düşünmedik. Düşünün şimdi, Diyarbakır'dan 5 saatte iniyorsunuz Rize'ye. Rize ile Diyarbakır arasındaki sirkülasyonu düşünün. Fizikî şartların da kesimlerin, etnisitelerin birbiriyle kaynaşmasını sağlayacak şekilde hazırlanması lâzım. Devlet, devlet gibi hissetse zaten kolayca bunları çözer.

2023- ABD'nin bahsettiği Yeni Osmanlı Projesi malûmunuz. Hatta "Kürt devletini kuralım onun da himayesini size verelim" diyorlar. BOP kapsamında 22 ülkenin sınırlarının

değişeceğini söyleyen ABD yetkilileri Türkiye'de bunu söylerken, "sınırlarını değiştir, yapını değiştir" diyor. Başbakan Erdoğan, "BOP'un eş başkanıyız" diyerek bu projeye tâlip olduğunu söylüyor. Muhalefetten de bu anlamda açıklamalar geliyor. Siz bunu sizin söylediklerinizle ABD'nin projesi birbiriyle örtüşüyor mu? Bunu nasıl değerlendiriyorsunuz.

Ö. L. Mete- Bunu ben de olsam kabul edebilirim. Fakat bunun bedelini konuşalım derim. Bunun bedeli örneğin, borçların tasfiyesidir. İkinci olarak bedelsiz olarak ciddi teknoloji transferidir. Bunu isterken de "gerektiğinde sıkıntı çıkarttığımızda sizinle baş edebileyim" derim. Bunun gibi birçok şart ileri sürülebilir. Amerika'ya "Sizin evrensel barış iddiasında olduğunuza inanmıyorum. Sizin içinizde Armegeddon sevdaşısı man-yaklar var. Sizin içinizde, sadece kaos için savaş çıkartacak sapkınlar var. Ben bu işi sağlama almak için teknoloji transferi isterim" derim. Yani benim kurallarımla, şartlarımla olacağına niye olmasın. Bunu niye istemeyelim. Fakat Amerika'nın koynunda oturan İsraili irade şunu öngörüyor; 500 devletli bir dünya. Yani finans ayağı ile birbirlerine bağımlı, tek başına bir hiç ve kolaylıkla tek merkezden yönetilebilecek bir dünya istiyor. Osmanlı coğrafyasını bir etnisiteler cehennemine dönüştürmek istiyor birileri. Ama Amerika gerçekten, "bu alanı Türkler eskiden yönetmişti şimdi onlarla birlikte ben yönetebilirim" diye düşünüyorsa, bu Siyonist emperyalizm Amerika'nın kalbinde olduğu müddetçe olmaz. Bunun olması ancak Türkiye'nin şartlarını, taleplerini ABD'nin istisnasız kabulüyle mümkündür.